

Є. А. Карпіловська

Черторизька Тетяна Купріянівна

ЧЕРТОРИЗЬКА Тетяна Купріянівна (09. 08. 1919, с. Амонь, нині Курської обл., РФ — 02. 11. 2013, Київ) — мовознавиця. Доктор філологічних наук (1984), професор (1993). Державні премії СРСР (1983) та УРСР у галузі науки і техніки (1989). Закінчила Київський університет імені Т. Шевченка (1945). Від 1948 працювала у видавництві «Молодь»: 1957—58 — завідувач редакції класичної та перекладної літератури; від 1958 — в Інституті мовознавства НАНУ (обидва — Київ): 1987—96 — провідний науковий співробітник. Входила до редколегії та була співавторкою «Словника мови Шевченка» у 2-х т. (1964), «Словника української мови» в 11-ти т. (1970—80), «Словаря языка русских произведений Шевченко» у 2-х т. (1985—86); підготувала до видання пам'ятку української мови «Підкоморська книга Київського воєводства 1643 р.» у томі «Ділова мова Волині і Наддніпрянщини XVII ст.» (1981; співавт.); була членом редколегії та авторкою передмови до тому «Суспільні науки» (1994) «Російсько-українського словника наукової термінології» в 3-х т. (1994—98); співавторка тому «Лексика і фразеологія» (1973) академічної граматики «Сучасна українська літературна мова» (1969—73; усі — Київ). Наукові дослідження: лексикологія та лексикографія української й російської мов в Україні, теорія та практика лексикографії, лінгвостилістика, соціолінгвістика, лексикографічний опис україно- та російськомовної спадщини Т. Шевченка.

Основні праці

Мова і стиль підручників з української мови // Укр. мова і літ-ра в школі. 1952. № 3; Активна та пасивна лексика в сучасній українській літературній мові // Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія. К., 1973; Літературні антропоніми в творах Т. Г.

Шевченка // Мовознавство. 1989. № 2.

Рекомендована література

1. Тетяна Купріянівна Черторизька: Біобібліографія вчених України: До 90-річчя з дня народж. К., 2009.

Бібліографічний опис:

Черторизька Тетяна Купріянівна / Є. А. Карпіловська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890717>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).